

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΓΑΜΟΣ - ΠΗΛΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΑΜΟΥ

Έρωτας ή προξενιό ; Δεν έχει σημασία. Για να προχωρήσει η ιστορία πρέπει να δώσουν την συγκατάθεση τους οι γονείς. Ο υποψήφιος γαμπρός για να δηλώσει το ενδιαφέρον του για την κοπέλα, στους γονείς της υποψήφιας νύφης , είτε πηγαίνει ο ίδιος στο σπίτι της να τη ζητήσει σε γάμο, είτε στέλνει προξενήτρα. Οι προξενητάδες, συνήθως είναι κοντινοί συγγενείς του γαμπρού (γονείς , παππούς , γιαγιά , θείοι) ώστε να διασφαλιστεί η μυστικότητα του διαβήματος αυτού . Αφού προετοιμαστεί το συνοικέσιο , τα βήματα των γονιών της υποψήφιας νύφης οδηγούνται στο σπίτι των γονιών του υποψήφιου γαμπρού, απο τους οποίους θα τον ζητήσουν επίσημα σε γάμο. Η μητέρα της νύφης πάει δώρο ένα μαστραπά (κρυστάλλινη φοντανιέρα) γεμάτη με γλυκό κεράσι . Το κόκκινο των κερασιών συμβολίζει την χαρά .

Στη συνάντηση αυτή αποφασίζεται πότε θα τα φανερώσουν και ορίζεται μια ημερομηνία , σε γιορτή ή σε γάμο, που το ζευγάρι θα βγεί βόλτα να πάρει τα συγχαρητήρια , "τις γειές" . Το έθιμο προστάζει να αλλάξουν και τα σημάδια , τα διαπιστευτήρια του λογοδοτήματος. Ο υποψήφιος γαμπρός προσφέρει το χρυσό δαχτυλίδι που φορούσε ως ελεύθερος , ως δώρο στην κοπέλα , να το φορά , ενώ ο πατέρας της νύφης δίνει ένα δικό του δαχτυλίδι στον γαμπρό.

ΤΑ ΜΠΑΣΜΑΤΑ

Είναι ο επίσημος αρραβώνας και τον αποκαλούν έτσι γιατί υποδηλώνει το μπάσιμο του γαμπρού στο σπίτι της νύφης. Η νύφη, η οικογένειά της και οι στενοί συγγενείς , κρατώντας δώρα και γλυκά , πηγαίνουν στο σπίτι του γαμπρού. Προπορεύεται ο πατέρας κρατώντας μια μεγάλη πιατέλα μπακλαβά , ακολουθεί η νύφη ντυμένη με την παραδοσιακή φορεσιά κρατώντας τον μαστραπά και έπεται η μητέρα κρατώντας ένα μεγάλο πανέρι με δώρα . Ακολουθεί ένα παιδί με έναν ασημένιο δίσκο πάνω στον οποίο υπάρχει μαξιλάρι με ασπροκέντια . Στην αυλή , τους υποδέχονται πατέρας και γαμπρός , ενώ η μητέρα του στέκεται να τους υποδεχτεί στην πόρτα του σπιτιού. Στο σπίτι , αφού ο πατέρας του γαμπρού περάσει τις βέρες στο νέο ζευγάρι , όλοι οι συγγενείς και απο τις δυο οικογένειες μαλαματώνουν τους αρραβωνιασμένους . Μετά τα αρραβωνιάσματα δίνονται σε όλους τους καλεσμένους οι παραδοσιακές μπομπονιέρες (φλιές *) με κόκκινη κορδέλα. Λίγο αργότερα ακολουθεί η αντίστροφη πορεία απο το σπίτι του γαμπρού προς το σπίτι της νύφης. Αυτή τη φορά η μητέρα του γαμπρού προσφέρει πανέρι με δώρα για τη νύφη και τους συγγενείς της. Εκεί οι

καλεσμένοι παίρνουν το κέρασμα και παραδοσιακή μπομπονιέρα με ροζ κορδέλα.

*Η ονομασία της παραδοσιακής μπομπονιέρας "Φλιά" προέρχεται από το ρήμα φιλεύω, που σημαίνει κερνάω. Το μαντήλι και η κορδέλα τα οποία χρησιμοποιούνται για το "δέσιμο" της φλιάς, τα συναντάμε και στην ίδια την φορεσιά, το μαντήλι πίσω από την ζώση της φορεσιάς και την κορδέλα στα μαλλιά της Τρικεριώτισσας στην άκρη της κοσίδας, γι' αυτό και η μπομπονιέρα είναι τόσο ταιριαστή με την παραδοσιακή ενδυμασία. Κουφέτα και λουκούμια είναι το φίλεμα, συμβολίζοντας την μακρόχρονη και γλυκιά κοινή ζωή του ζευγαριού αντιστοίχα. Παλιότερα έβαζαν και αμύγδαλα για να στεριώσει ο γάμος.

Η ΛΑΜΠΑΔΑ

Το βράδι της Ανάστασης οι αρραβωνιασμένες κοπέλες του χωριού πηγαίνουν στην εκκλησία της Αγίας Τριάδος φορώντας την παραδοσιακή τους φορεσιά. Είναι η μέρα που θα κρατήσουν την λαμπάδα της Ανάστασης που τους αγόρασε η πεθερά τους. Το έθιμο προστάζει, η λαμπάδα να είναι μεγάλη, όπως οι λαμπάδες του γάμου, ντυμένη με ύφασμα και στολισμένη με λουλούδια. Ο δε ανταγωνισμός είναι μεγάλος. Ποιά αρραβωνιασμένη θα κλέψει την παράσταση κρατώντας την ομορφότερη λαμπάδα; Την επομένη, την Κυριακή του Πάσχα, μετά το φαγοπότι, κρατούν για δεύτερη φορά την λαμπάδα στην Δεύτερη Ανάσταση στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου, στην πλατεία του χωριού.

ΤΑ ΠΡΟΖΥΜΙΑ

Την εβδομάδα του γάμου αναβιώνει ένα έθιμο που ονομάζεται προζύμια. Στόχος του είναι να αναπιαστούν τα προζύμια και να ζυμώσουν τα ψωμιά του γάμου στο σπίτι της νύφης. Η από κοινού συμμετοχή των δύο οικογενειών στη ζύμωση συμβολίζει την νέα ένωση. Το αλεύρι και τα σκεύη τα προμυθεύει ο γαμπρός ενώ τα προζύμια η μητέρα της νύφης. Ο γαμπρός κατευθυνόμενος προς το σπίτι της νύφης παρακάμπτει για να παραλάβει και τον κουμπάρο.

ΤΑ ΠΛΕΞΟΥΔΙΑ

Το πρωί της ημέρας του γάμου σημαδεύεται από συνεχείς μετακινήσεις. Ο μπράτιμος, τον οποίο χαρακτηρίζουν και ως υπηρέτη του γάμου, από την πλατεία του χωριού, με τους άντρες συγγενείς του γαμπρού και της νύφης, παίρνουν τα όργανα και πηγαίνουν στο σπίτι του γαμπρού. Ακολουθεί χορός και κεράσματα. Έπειτα οι ίδιοι φεύγουν για το σπίτι του κουμπάρου και εκεί πάλι χορεύουν και κερνιούνται. μπομπονιέρα.

Μαζί με τον κουμπάρο και τους καλεσμένους του επιστρέφουν όλοι μαζί στο σπίτι του γαμπρού όπου προσφέρονται ποτά και γλυκίσματα. Από το σπίτι του γαμπρού, με τα δώρα, πηγαίνουν όλοι μαζί στο σπίτι της νύφης για τα "πλεξούδια", το εικονικό χτένισμα της νύφης από το μπράτικο και το "ρανισμο" της έκθεσης της προίκας της νύφης. Τα πλεξούδια γίνονται με την συνοδεία μουσικής από παραδοσιακούς οργανοπαίκτες που παίζουν τα τραγούδια του γάμου. Ειδικά κατά τη διαδικασία του χτενίσματος τραγουδούν το "Άστα τα μαλλάκια σου ανακατεμμένα". Όσο ο μπράτιμος, "χτενίζει" τη νύφη, οι καλεσμένοι ρίχνουν ρύζι, κουφέτα, και λεφτά σε μια πετσέτα που κρατά ανοιγμένη στην αγκαλιά της. Αφού κεραστούν και στο σπίτι της νύφης, χορεύουν και φιλετούν μπομπονιέρα, επιστρέφουν στο σπίτι του γαμπρού για να φιλετούν και από 'κει

Η ΣΤΕΦΑΝΩΣΗ

Αφού γίνουν τα πλεξούδια, το απόγευμα της ίδιας μέρας γίνεται και η στέψη. Το έθιμο ορίζει να ακολουθείται μια προκαθορισμένη πορεία και εδώ. Οι μουσικοί συνοδεύουν το ντύσιμο του γαμπρού, ενώ οι συγγενείς τον ραίνουν με κουφέτα και λεφτά. Όταν ο γαμπρός είναι έτοιμος, μαζί με τους καλεσμένους του, περνάει να πάρει και τον κουμπάρο και όλοι μαζί κατευθύνονται προς το σπίτι της νύφης. Στη διάρκεια της πορείας αυτής η μητέρα του γαμπρού βαδίζει πίσω του και τον "μπαμπακώνει", ρίχνωντάς του κομμάτια από ακατέργαστο μπαμπακι. Στο σπίτι της νύφης, η ίδια η νύφη προσφέρει στους άντρες συγγενείς μικρά άνθη για το πέτο και έπειτα όλοι μαζί ξεκινούν για την εκκλησία με την συνοδεία των μουσικών. Τους μελλοντούς κρατούν από το μπράτσο ο πατέρας κι ένας αδελφός. Τώρα είναι η σειρά της μητέρας της νύφης να "μπαμπακώσει" την κόρη της καθ'όλη τη διαδρομή. Όταν φτάσουν μπροστά στην εκκλησία ο πατέρας παραδίδει την νύφη στο γαμπρό. Μετά την στέψη οι νεόνυμφοι, μαζί με τους συγγενείς και τους οργανοπαίκτες επιστρέφουν στο σπίτι της νύφης όπου και κρεμούν τα στέφανα πάνω από το κρεβάτι.

Ακολουθεί χορός στην πλατεία του χωριού μέχρι πρωιάς. Ο χορός πραγματοποιείται σε δύο χρόνους. Σκοπός του πρώτου χορού είναι "να χορέψει" όλους τους συγγενείς η νύφη. Αυτό γίνεται με τη συνεχή της μετακίνηση ανάμεσα στα διάφορα πρόσωπα, ακολουθώντας την ιεραρχία της συγγένειας. Πρώτα τιμάει τους νέους συγγενείς της και μετά τους δικούς της, πρώτα τους άντρες και μετά τις γυναίκες. Εξάλλου οι άντρες ανοίγουν το χορό που θα πιαστεί η νύφη, και σιγά σιγά μπαίνουν και άλλες γυναίκες.

Τελειώνει όταν η νύφη πιαστεί στο χέρι του γαμπρού. Ο δεύτερος χορός σκοπό έχει "να χορέψουν" οι συγγενείς τη νύφη. Αυτή τη φορά η νύφη κρατάει το μαντίλι στον κάβο και όλοι οι συγγενείς πιάνονται στο χέρι της να σύρουν τον χορό. Κάθε φορά που ένα άτομο μπαίνει στον "κάβο", δηλαδή μπαίνει μπροστάρης του χορού, όλοι τον τιμούν ραίνοντας τον, ρίχνοντας δηλαδή χρήματα στους οργανοπαίκτες.

ΤΑ ΒΑΓΙΑ

Την παραμονή των Βαΐων οι νεοπαντρεμένες φορώντας την παραδοσιακή τους φορεσιά, πηγαίνουν στην εκκλησία. Καθεμιά προσφέρει απο ένα δεμάτι με βάγια που το στέλνει με ένα παιδάκι, ενώ η ίδια ακολουθεί κρατώντας μια μεγάλη κλαμούρα. Τα βάγια μένουν στην εκκλησία όλο το βράδυ και την επόμενη, ανήμερα των Βαΐων, μετά τη Θεία Λειτουργία καθεμιά παίρνει την κλαμούρα με τα βάγια της σπίτι, ενώ τα βάγια που είχαν προσφέρει στην εκκλησία με μορφή δεματιού, μοιράζονται σε ματσάκια στον κόσμο. Την κλαμούρα, την φυλάνε στην σοφίτα του σπιτιού.